

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 213151.6056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 47 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υπουργού Εργασίας &
Κοινωνικής Ασφάλισης/Πολιτική
Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Να κηρυχθεί και εξασφαλιστεί με ευθύνη της κυβέρνησης η υποχρεωτικότητα της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που έχει υπογράψει η Ομοσπονδία Οικοδόμων Ελλάδας, σε όλους τους εργαζομένους ανεξαρτήτως εθνικότητας».

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. πρωτ. 2667/18-01-2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ. Χ. Κατωτή, Ν. Έξαρχο, Ν. Αρπατιέλο, Γ. Γκιόκα, Β. Δάγκα, Ν. Καραθανασόπουλο, Μ. Κομνηνάκα, Γ. Μαρίνο, Β. Μεταξά, Θ. Παφίλη, Ν. Παπαναστάση, Α. Στολτίδη, Μ. Συντοχάκη και Χ. Τσοκάνη αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21α του ν.4251/2014, οι εργαζόμενοι κάτοχοι ενιαίας άδειας, απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά: (...) γ) τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του κατώτατου επιτρεπομένου ορίου ηλικίας για εργασία, τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και αργιών, καθώς και τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21β του ως άνω νόμου, οι εποχικά εργαζόμενοι απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά: (...) γ) τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του κατώτατου επιτρεπομένου ορίου ηλικίας για εργασία, τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και αργιών, καθώς και τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

Εξάλλου, ο ν.4443/2016 (Α 232), με τον οποίο ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής και η Οδηγία 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, απαγορεύει κάθε μορφή διάκρισης λόγω φυλής,

Διανομή μέσω 'ΤΡΙΔΑ' με UID: 65c369a4a53f662ab2ddf6ac στις 19/02/24 10:58

Σελίδα 1 από 4

χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.

Επιπλέον, στο άρθρο 3 του προαναφερόμενου νόμου ρητά αναφέρεται ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής κλπ εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, όσον αφορά ... γ) τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις αποδοχές, την απόλυση, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και σε περίπτωση ανεργίας την επανένταξη και την εκ νέου απασχόληση.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1876/1990 (27Α'), όπως ισχύει, οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και οι όμοιες έκτασης Αποφάσεις Διαιτησίας (Δ.Α.) του άρθρου 16 του ίδιου νόμου, δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων του κλάδου ή του επαγγέλματος εντός του τοπικού, επαγγελματικού και χρονικού πεδίου τους ή των εν διενέξει αντίστοιχα, εκτός αν κηρυχθούν γενικώς υποχρεωτικές με απόφαση του Υπουργού Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά τις διατάξεις των παρ. 2,3 και 4 του άρθρου 11 του ν.1876/1990, όπως ισχύει.

Διευκρινίζεται ότι στον ως άνω νόμο δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ ημεδαπών ή αλλοδαπών εργαζομένων, ενώ επιπρόσθετα, στην παρ. 1 του άρθρου 1 (Πεδίο Εφαρμογής), αναφέρεται ότι ο νόμος αυτός αφορά όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στην γεωργία, κτηνοτροφία, και συναφείς εργασίες, καθώς και οι κατ' οίκον εργαζόμενοι.

Για τις περιπτώσεις εκείνες, που ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή συλλογική ρύθμιση εργασίας, οι κανονιστικοί όροι της, διέπουν όλους τους εργαζόμενους της επιχείρησης (παρ. 3 άρθρο 8 ν.1876/1990 όπως ισχύει) και εφόσον η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συρροής του άρθρου 10 του ίδιου νόμου.

Σημειώνεται ότι η τελευταία Σ.Σ.Ε. των Οικοδόμων που βρίσκεται σε ισχύ είναι η Σ.Σ.Ε. (28.4.2022) «Για τους όρους αμοιβής και τις συνθήκες εργασίας των εργατοτεχνιτών οικοδόμων και συναφών επαγγελματιών όλης της χώρας», με Π.Κ. 9/9.5.2022, με διάρκεια ισχύος από 1.4.2022 έως 30.9.2024, κατά το άρθρο 6 αυτής. Η εν λόγω Σ.Σ.Ε. δεν έχει κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτική μέχρι σήμερα. Συνεπώς δεσμεύει μόνο τα συμβαλλόμενα μέρη. Τα μέρη τα οποία συμβλήθηκαν είναι αφενός η Ομοσπονδία Οικοδόμων & Συναφών Επαγγελματιών Ελλάδας, και αφετέρου η Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ), η Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΗΕΔΕ), η Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΣΕΔΕ), ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) και ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (ΣΤΕΑΤ).

Υπενθυμίζεται ακόμα ότι ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης, υπολειπόμενες από το νομοθετικά καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο ή της αντίστοιχης προκύπτουσας αναλογίας για τις συμβάσεις μερικής απασχόλησης. Από 1.4.2023, δυνάμει της αριθ. 31986/24.3.2023 Υ.Α. (Β' 2003), ο νόμιμος

κατώτατος μισθός και το κατώτατο ημερομίσθιο για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, έχει καθοριστεί ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα επτακόσια ογδόντα ευρώ (780,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα τριάντα τέσσερα ευρώ και ογδόντα τέσσερα λεπτά (34,84 €).

3. Επιπρόσθετα, σχετικά με την αναγνώριση και διανομή των «υπέρ αγνώστων ενσήμων» στους εργατοτεχνίτες οικοδόμους, σας γνωρίζουμε ότι με τον Ν.629/77 (180 Α') παρασχέθηκε η δυνατότητα στους εργατοτεχνίτες οικοδόμους να αναγνωρίζουν, κατόπιν αιτήσεώς τους, αριθμό ημερών εργασίας στην ασφάλιση του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Με τον ίδιο νόμο καθορίστηκαν, μεταξύ άλλων, οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, ο αριθμός των αναγνωριζόμενων ημερών και ο τρόπος εξαγοράς τους και μεταφοράς των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών (της εξαγοράς) από τον Ειδικό Λογαριασμό Δώρου Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων (Ε.Λ.Δ.Ε.Ο.) στο λογαριασμό συντάξεων του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Η προθεσμία υποβολής της εν λόγω αίτησης, η οποία αρχικά ήταν η 27.06.1978 έληξε οριστικά, μετά από επανειλημμένες παρατάσεις, στις 03.08.1985 (άρθρο 25 Ν.1469/84, 111 Α').

Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι:

α) Βάσει του άρθρου 43 του Ν. 1543/85 (73 Α'), το πλεόνασμα του Ε.Λ.Δ.Ε.Ο. στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης μεταφέρεται στα έσοδα του ε-ΕΦΚΑ και ειδικότερα στον κλάδο συντάξεων για την κάλυψη της επιβάρυνσης από τη μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης των εργατοτεχνιτών οικοδόμων.

β) Με τις διατάξεις του άρθρου 43 του νόμου 3863/2010 (115 Α'), τα εδάφια β', γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του Α.Ν. 1846/1951 (179 Α'), που είχαν προστεθεί με το άρθρο 23 του Ν. 2434/1996 (188 Α'), έχουν αντικατασταθεί ως εξής:

«Για τα κατασκευαζόμενα ιδιωτικά οικοδομικά έργα και οικοδομικές εργασίες οι εισφορές που καταβάλλονται κατ' ελάχιστον, υπολογίζονται με βάση τις ημέρες εργασίας που απαιτούνται για την κατασκευή τους, όπως οι ημέρες αυτές προσδιορίζονται από τον Κανονισμό που προβλέπει η περίοδος α' του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 21 του ν. 1902/1990 (138 Α').

Κατά την εκκαθάριση του λογαριασμού εισφορών ιδιωτικών οικοδομικών έργων, που διενεργείται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις, εφόσον δεν προκύψει λόγος μείωσης των ημερών εργασίας που υπολογίζονται σύμφωνα με τα παραπάνω, τότε αυτές λογίζονται ότι έχουν σε κάθε περίπτωση πραγματοποιηθεί, έστω και εάν δεν συναρτώνται με την απασχόληση συγκεκριμένων προσώπων και οι εισφορές που αναλογούν σε αυτές καθίστανται απαιτητές και καταλογίζονται από τα αρμόδια όργανα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Η διαφορά μεταξύ των δηλωθεισών από τον υπόχρεο εργοδότη ασφαλιστικών εισφορών και αυτών που καταλογίστηκαν σε βάρος τούτου ως κατ' ελάχιστον οφειλόμενες, σύμφωνα με τα ανωτέρω, συμψηφίζεται με εισφορές για ασφαλιστική τακτοποίηση συγκεκριμένου προσώπου, εάν διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι αυτό απασχολήθηκε στις εργασίες για τις οποίες εχώρησε ο κατά τα άνω καταλογισμός ελαχίστων εισφορών, χωρίς να έχει ασφαλισθεί στον υπόχρεο εργοδότη».

Από τα ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι, σε περιπτώσεις καταλογισμού ασφαλιστικών εισφορών «υπέρ αγνώστων», λόγω μη κάλυψης από τις υποβληθείσες Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ) του έργου των ασφαλιστικών εισφορών, που αντιστοιχούν στα ελάχιστα απαιτούμενα ημερομίσθια, όπως αυτά προκύπτουν από τους πίνακες 1, 2 και 3 του άρθρου 38 του Κανονισμού Ασφάλισης του πρώην Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., δηλαδή σύμφωνα με το «αντικειμενικό

σύστημα» υπολογισμού εισφορών των ιδιωτικών οικοδομικών έργων, υφίσταται ήδη διαδικασία ασφαλιστικής τακτοποίησης των μη ή πλημμελώς ασφαλισμένων οικοδόμων, εφόσον πραγματικά απασχολήθηκαν στο έργο και δεν ασφαλίστηκαν σε αυτό, σε βάρος του οποίου καταλογίσθηκαν ασφαλιστικές εισφορές «υπέρ αγνώστων», αρκεί αυτό αφενός να δηλωθεί από τους ίδιους, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (12 μήνες από την αποχώρηση ή την απόλυση από τον εργοδότη) στον e-ΕΦΚΑ και αφετέρου να διαπιστωθεί από τις υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ [Φ21/2930/92 (686 Β') απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, όπως ισχύει μετά τις Φ21/478/18-3-97 (252 Β'), Φ21/405/28.3.02 (418 Β') και Φ11321/19423/1405/2014 (3480 Β') Υ.Α - σχετικές εγκύκλιοι τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. 7/1993, 16/1997, 52/2002 & 10/2015].

Η πλειοψηφία των περιπτώσεων, που ο e-ΕΦΚΑ καταλογίζει ασφαλιστικές εισφορές «υπέρ αγνώστων», δεν αφορά έργα που κατασκευάζονται κατόπιν έκδοσης αδειών από τις οικείες Υπηρεσίες Δόμησης ή άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες και για τα οποία οι εργοδότες, κατά την απογραφή τους, ενημερώθηκαν αρμοδίως για τα ελάχιστα απαιτούμενα ημερομίσθια, αλλά σε έργα μη αδειοδοτημένα (αυθαίρετα), που διαπιστώνεται εκτέλεση εργασιών.

4. Τέλος, ως προς τις Μικτές Επιτροπές Ελέγχου Υγείας και Ασφάλειας, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κώδικα Νόμων για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων (ν.3850/2010) προβλέπεται σε κάθε νομό ή πόλη να συγκροτούνται και να λειτουργούν, με βάση τις περιφερειακές υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασίας, μικτές επιτροπές ελέγχου των συνθηκών υγείας και ασφάλειας της εργασίας, για τις οικοδομές και τα εργοταξιακά έργα. Η σύνθεση των μικτών επιτροπών ελέγχου, υπό τον επιθεωρητή εργασίας, περιλαμβάνει εκπροσώπους των εργαζομένων και έναν εκπρόσωπο του Τ.Ε.Ε.

Η συγκρότηση των μικτών επιτροπών γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όπου οι τοπικές ανάγκες το απαιτούν. Ο Υπουργός μπορεί να αναθέτει στην ίδια επιτροπή και αρμοδιότητα σε περιοχή άλλης ή άλλων Επιθεωρήσεων Εργασίας του ίδιου νομού.

Ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων, καθώς και η υποβολή μηνύσεων για παράβαση των διατάξεων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων γίνεται μόνο από τον επιθεωρητή εργασίας.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ